

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Joxe Aburuza Etxeberria

*Aduna,
Gipuzkoa
(1936)*

Aurkibidea

Biografia

Joxe Adunako Lardi auzoan jaio zen, Larditxiki baserrian. Ama bertakoa zuen, eta aita, berriz, Asteasukoa. Larditxiki, lurrez Aduna bada ere, distantzia bera dago baserritik Adunako plazara zein Andoaingo Sorabilla auzora. Adunarako bidea, aldiz, aldapatsuagoa da, eta Larditxikiko senideek joera handiagoa izan dute Sorabillarako, Adunarako baino. Izan ere, mezara bertara joan ohi ziren igandetan, hasiera batean Adunara joan izan baziren ere. Eskolara ere, Sorabillan hasi zen Joxe, Adunako maisuak ospe txarra zuela-eta. Ondoren, Andoaingo La Sallen ibili zen. Hamazazpi urterekin, Andoainen hasi zen lanen, Algodoneran. Gero arotz lanetan aritu zen Donostian bi urtez; eta, azkenik, Michelinen hasi zen lanean, Lasarten. Handik hartu zuen erretiroa.

Zintak

ADU-006

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Artetxe, Miren
- **Data:** 2010-08-31
- **Iraupena:** 89 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Arteaga, Karmele

Pasarteak

1. Sorabilla auzoaren aldaketak

- **Erref:** ADU-006/002
- **Iraupena:** 0:02:07. **Hasi:** 00:02:17. **Bukatu:** 00:04:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Aldaketak eta arazoak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:

Lardi auzoa Aduna eta Sorabilla artean dago kokatuta. Sorabilla joateko bide hobeagoa zegoenez haranzko joera zuten. Garai batean Sorabilla herria omen zen baina orain Andoaingo auzoa da. Hamabost urte zituela inguruan fabrikak eraiki zituzten eta terrenoak salduz jende asko aberastu zen.

2. Sorabillako eskolan euskaraz; Andoaínen erdaraz

- **Erref:** ADU-006/004
- **Iraupena:** 0:03:19. **Hasi:** 00:05:09. **Bukatu:** 00:08:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolara herritik kanpo
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Adunako eskolako maisua erdalduna zen eta fundamentu gutxikoa. Horregatik jende asko inguruko herrietako eskoletara joaten zen. Joxe Sorabillako eskolan hasi zen bost urte zituenean eta zazpi urte zituela Andoaínera joan zen. Sorabillako maisua apaiza zen eta euskaraz erakusten zien. Andoaínen erdaraz erakusten zien eta ez zuten tutik ulertzen. Zenbaki kontuetan nahiko ondo ibiltzen zen eskolan baina letretan oso gaizki.

3. Andoaingo La Salleko eskolan

- **Erref:** ADU-006/005
- **Iraupena:** 0:02:03. **Hasi:** 00:08:28. **Bukatu:** 00:10:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolara herritik kanpo
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Andoaínen La Salle Ikastetxean ibili zen. Eskolak fama ona zuen. Gaztelaniaz ez zekitenek gaizki pasa zuten. Geografia eta Historia ere ikasten zuten. Dotrina ere bai. Dotrina euskaraz zelako oso ongi zihoakion.

4. La Salleko eskolan ez zegoen berriketarik

- **Erref:** ADU-006/006
- **Iraupena:** 0:01:57. **Hasi:** 00:10:31. **Bukatu:** 00:12:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolara herritik kanpo

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

La Salleko eskolara inguruko herrietatik asko joaten ziren. Euskaraz bakarrik zekitenek akats izugarriak egiten zituzten baina halere ez zien burlarik egiten. Oso eskola serioa zen. Eskola pribatua zen.

5. Baserriaren egoera ekonomikoa

- **Erref:** ADU-006/007
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:12:28. **Bukatu:** 00:14:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea

Laburpena:

Eskola ordaintzerakoan baserritarrek ez zuten arazorik baserriaren egoera ekonomikoa ona zen eta. Kalekoek gabezia gehiago pasatzen zuten. Gerra denboran berriz baserritarrek herriari produktuak entregatu behar izaten zizkion, errazionamendua zela eta. Garraioak hobetzen hasi ziren neurrian kanpotik produktuak iritsi ziren eta bertakoak merkatu egin behar izan zituzten.

6. Oso txikitatik baserrian laguntzen

- **Erref:** ADU-006/008
- **Iraupena:** 0:01:41. **Hasi:** 00:14:22. **Bukatu:** 00:16:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Baserria
- Baserria » Baserriko lanak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Joxe txikia zenean baserritarrek dirua lortzen zuten gauzak salduz. Familian asko baziren arazo gehiago izaten zituzten. Etxean ez zuten morroirik izan. Lau urte zituela hasi zen etxean laguntzen. Bederatzi urte zituen basoko lanetan hasi zenean. Anaia eta arreba behiekin ibiltzen ziren.

7. Basoko lanak

- **Erref:** ADU-006/009
- **Iraupena:** 0:03:00. **Hasi:** 00:16:03. **Bukatu:** 00:19:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria
- Baserria » Baserriko lanak
- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Basora iristeko sei kilometro oinez egiten zituzten. Trasteak bizkarrean eramaten zituzten. Basoko lana nolakoa izaten zen azaltzen du. Botatzen zituzten arbolak haritzak izaten ziren, zuhaitza deitzen zieten.

8. Moztutako enborrak etxera gurdi gainean

- **Erref:** ADU-006/010
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 00:19:03. **Bukatu:** 00:21:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria
- Baserria » Baserriko lanak
- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Moztutako arbolen enborrak gurdi gainean etxera eramaten zituzten, atzeko aldea arrastaka zeramatela. Txikitutako egurra ikatzerako erabiltzen zen eta enborrak berriz saldu egiten zituzten.

9. Egurra ikatza egiteko erabiltzen zuten

- **Erref:** ADU-006/011
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 00:21:24. **Bukatu:** 00:23:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria
- Baserria » Baserriko lanak
- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Moztutako zuhaitzetatik gelditutako egurrekin ikatza egiten zen. Horretaz ikazkina arduratzen zen. Ikazkin gehienak Nafarrak izaten ziren.

10. Eskola utzi baserrian laguntzeko

- **Erref:** ADU-006/013
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 00:23:32. **Bukatu:** 00:24:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Eskola 11 urte zituenean utzi zuen eta aitari baserrian laguntzen jarraitu zuen. Arreba bat josten ibiltzen zen eta gero fabrikan lanean hasi zen. Joxe etxean gelditu zen.

11. Gaztetako hainbat lan

- **Erref:** ADU-006/014
- **Iraupena:** 0:01:57. **Hasi:** 00:24:44. **Bukatu:** 00:26:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Ekonomia eta industria

Laburpena:

Gaztetan Foru Aldundiarentzat lan egin zuen mendiak garbitzen eta pinuak aldatzen. Gero etxe berria egin zuen eta beranduago Algodoneran hasi zen. Herri lanak palaz egiten ziren, ez zegoen makinarik.

12. Andoaingo Kotoi fabrikako lanak

- **Erref:** ADU-006/015
- **Iraupena:** 0:02:29. **Hasi:** 00:26:41. **Bukatu:** 00:29:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Ekonomia eta industria » Lantegiak

Laburpena:

Andoaingo Algodoneran haria egiten zuten. Prozesu hura azaltzen du. Kotoia 200 kiloko paketeetan etortzen zen, erabat prentsaturik. Makinak hura arrotu egiten zuen. Kotoia Kataluniatik ekartzen zuten. Hiru errelebotan lan egiten zuten.

13. Michelin lantegian erretiroa hartu arte

- **Erref:** ADU-006/016
- **Iraupena:** 0:03:45. **Hasi:** 00:29:10. **Bukatu:** 00:32:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Baserría » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Tolosaldeko lantegiak

Laburpena:

<p>Michelinen lana urteetan egin du, erretiroa hartu arte. Hango lana Kotoi fabrikakoa baino gogorragoa zen. Michelinen lana nolakoa zen azaltzen du. Bertako erreleboak Frantzia egiten zituzten modukoak ziren hasieran. Beranduago Espainiako ordutegira egokitu ziren. Michelinera motoz joaten zen.</p>

14. Andoaingo fabrikak

- **Erref:** ADU-006/017
- **Iraupena:** 0:02:28. **Hasi:** 00:32:55. **Bukatu:** 00:35:23

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)
- Ekonomia eta industria

Laburpena:

Andoainen gerra aurretik ere fabrikak bazeuden. Gerra garaian 600 pertsonak egiten zuten lana Algodoneran. Beranduago jende gutxiago zegoen lanean. Bergarako beste lantegi batek erosi zuen Algodonera.

15. Algodonerako eta Michelineko lan baldintzak

- **Erref:** ADU-006/018
- **Iraupena:** 0:02:42. **Hasi:** 00:35:23. **Bukatu:** 00:38:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria
- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria
- Ekonomia eta industria » Lantegiak » Gipuzkoako lantegiak

Laburpena:

<p>Algodoneran emakume askok egiten zuten lan baina gizonen lan desberdina egiten zuten. Erreleboan zebiltzanean 15 minutuko etenaldia izaten zuten jateko. Michelinen norbaitek baja hartzen bazuen beste biren artean egiten zuten haren lana, bakoitzak 12 orduz lan eginez. Hura gehiago kobratzen zen. Michelinen Algodoneran baino hobeto kobratzen zen.</p>

16. 1973ko krisialdia

- **Erref:** ADU-006/019
- **Iraupena:** 0:02:48. **Hasi:** 00:38:05. **Bukatu:** 00:40:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Ekonomia eta industria » Krisi industrialak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ibilgailu-industria
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Tolosaldeko lantegiak

Laburpena:

<p>1973 urtearen inguruan krisialdia egon zen eta jendeari lantegitik ateratzen utzi zioten. Krisiaren inguruko gorabeherak azaltzen ditu. Michelinek lantegi asko zituenez haietako batean greba egiteak ez zuen arazorik suposatzen, beste lantegietatik zerbitzatu dezaketelako.</p>

17. Hiru hilabeteko greba

- **Erref:** ADU-006/020
- **Iraupena:** 0:03:06. **Hasi:** 00:40:53. **Bukatu:** 00:43:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Krisi industrialak
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

<p>Behin hiru hilabetez greban egon ziren, 1976 urte inguruan. Soldata gehiago aldarrikatzen zuten. Greba amaitu ondoren denak kaleratu zituzten eta hurrengo egunean berriro lantegian onartu zituzten. Azkenean, soldaten % 25eko igoera lortu zuten. Grebako buru izandakoak kaleratu egin zituzten.</p>

18. Langileen asanbladak greba garaian

- **Erref:** ADU-006/021
- **Iraupena:** 0:03:34. **Hasi:** 00:43:59. **Bukatu:** 00:47:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Ekonomia eta industria » Krisi industrialak

Laburpena:

Greban zeuden bitartean lantegiko aparkalekuan egiten zituzten asanbladak. Batzuetan asanblada haiek eragozteko polizia bidaltzen zuten. Asanblada haietan batzuk besteak greba mantentzeko animatzen zituzten. Lanera joaten zirenak eskirolak ziren. Komiteko buru zena atxilotu egin zuten eta gero lantegitik bota zuten epaitegitik pasa ondoren.

19. Greba garaiko arazoak; Inquitex-eko greba

- **Erref:** ADU-006/023
- **Iraupena:** 0:02:49. **Hasi:** 00:48:27. **Bukatu:** 00:51:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Ekonomia eta industria » Krisi industrialak

Laburpena:

Greba garaian beldurra pasa zuten. Guardiak jendea sakabanatzeko jo ere egiten zuten. Asanblada batzuk beste herri batzuetan bildu ziren, ezkutuan. Elizetan ere bildu izan ziren. Greba lantegiko nagusiek nahi izan zutenen bukatu zen. Inquitex lantegian ere greba egin zuten eta han ere gauzak berdintsu bukatu ziren. Greba ondoren langileak lehen baino umilago bueltatu ziren.

20. Greba garaiko arazoak

- **Erref:** ADU-006/024
- **Iraupena:** 0:02:28. **Hasi:** 00:51:16. **Bukatu:** 00:53:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Ekonomia eta industria » Krisi industrialak

Laburpena:

Greba garaian askok lanera itzuli nahi zuten dirua behar zutelako. Asanbladatan jendeari eusteko eskatzen zitzaion. Baserritarrak greba garaian etxean lan egiten zuten eta kaletarrek beste tailer batzuetan orduak sartzen zituzten.

21. Adunako festak: oilasko jokoa eta dantza

- **Erref:** ADU-006/026
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:55:58. **Bukatu:** 00:58:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

<p>Adunako festetan oilasko jokoa izaten zen. Orain neskak ere ateratzen dira baina garai hartan mutilak bakarrik. Dantza-sokan neskak ere ibiltzen ziren. Soinua ere izaten zen.</p>

Transkripzioa

- Ba dana laneko kontuk-eta galdetu dizkizut uain arte. Beste galdera klase bat in nahiko nizuke beste pixkatian. Herriko festak diala ta, Adunan festeta juten al ziñeten zuek gaztetan?
- Bai, festeta juten giñan, ta oillasko jokun ta're ateatzen giñan.
- A bai?
- Bai.
- Nola izaten zan hoi?
- Ordun denak ateatzen zian, konparaziyo batea, balin bazittun hemezortzi urte o hola, denak ateatzen zian oillasko jokun. Ta gero, konparazio batea, soldaduska pasa arte ta. Gero ni hoitazortzi urtekin ta're atea nitzan.
- A bai e?
- Bai. Baiño ordun neskak ez zian ateatzen. Uain neskak eta mutillak ateatzen dia /ateatzeia/, baiño ordun denak mutillak. Ta hala 're hemezortzi lagun-o osatzen giñan. Ta geo dantza-sokak eta iten zian ta ordun ematen zian ia neskak.
- Oillasko jokuako goizen pasatzen ziñaten eskian, etxez etxe?
- Ba bai, goizetik hasi ta herriya dena pasatzen gendun.
- Nola izaten zan hoi? soiñuakin o...?
- Ba bai, zea, filarmonika, trikitixa o... soiñu ttikiyakin. Ta soiñu haundiyakin ta're bai ibili izandu dia /izanduia/.
- Ta nola izaten zan, etxe batea allatu ta kantun iten zan o dantza o...?
- Osea, dantzatu iten zan. Bi pieza-o iten zian ta... Ordun denak baserrik

izaten zian ta etxez etxe ibiltzen zian. Ta hemen'e, beno, lau bakarrik zian. Entenitzen dezu? Bi bizitzakua, besti hoi ta hau. Ta hemen besteik ez zan, entenitzen dezu /entenitzezu/?

- Ta mutil kuadrilla etorri ta dantzatu iten zenuen?

- Ta kale onduan'e kaleik ez zan ordun. Entenitzen dezu? Ta etxiak bai, ordun dexente zian, baiño kaleik bat ez.

22. Adunan etxez etxe eskean

- **Erref:** ADU-006/027
- **Iraupena:** 0:01:42. **Hasi:** 00:58:03. **Bukatu:** 00:59:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Aisia » Kultura » Musika
- Aisia » Kultura » Beste adierazbide batzuk
- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

Adunako etxeetan soinuaren truke eskean ibiltzen ziren. Dirua eta oilaskoa biltzen zuten. Gauean afaria egiten zen bildutako oilaskoekin.

23. Oilasko jokoa eta dantza-soka Adunan

- **Erref:** ADU-006/028
- **Iraupena:** 0:02:22. **Hasi:** 00:59:45. **Bukatu:** 01:02:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Dantza
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:

<p>Oilasko jokoa nola egiten zuten azaltzen du. Jokoa egiten zuten bitartean soinua jotzen zuten. Gero, dantza-soka. Aurretik joaten zirenak ikasitakoak izaten ziren eta atzekoek, berriz, ahal zutena egiten zuten. Neskek ere dantza egiten zuten.</p>

Transkripzioa

- Ta nola iten zenuen? oilasko jokua zer zan?

- Osea, oilaskuba, uain iten dan bezela, kaja batian lur azpin sartzen da, entenitzen dezu /entenitzezu/? Ta izaten du /izateu/ zulo ttiki bat lepua sujetatzeko. Aurrena izateu tapa bat hola atzea irikitzeke. Ta geo aurrea sartze zaio, ta horreatik, buruba ez behera pasatzeko, zulo ttiki bat izaten du ta buruba gora dala eoten da /eotea/. Ta hua dantza iñez etorri ta ezpatakin lepua moztutzen zaio.

- Ze dantza izaten zan?

- E?

- Ze dantza iñaz?

- Osea, soiñubakin zea, saltuan hola, saltuak, dantza iñez, zeatzen zitzaion. Ta gero harena etorri ta buelta bat ematen zitzaion, ta beai aurrea beira jarri, ta ezpatakin ta kolpek tira ta moztutzen zitzaion.

- Begik itxi gabe?

- Bai, baiño begiya... begitan saria jartzen zan ikusten ez zana, e.

- A bai?

- Bai.

- Ta asmatzen zenuen hala're, e?

- Bai, bai. Saria izaten zan, baiño ikusten zan, entenitzen dezu? Ta trapuba jartzen zitzaion, osea, moztu bihar zunai, baiño ikusten zan. Ta batzuk kolpe batian, beste batzuk bi, beste batzuk hiru igual, ez bazun ondo apuntatzen, ta... Ta hola izaten zan.

- Ta gero dantza-soka?

- Gero dantza-soka.

- Hoi nola... nola izaten zan lehen?

- Osea, aurreko bik-eta iten zuen luzia eta bestiak, berriz, ba, salto batzuk eta. Ikasi gabiak izaten zian bestiak, ta bi burutakuak ikasik izaten zian, propiyo ikastea juten zianak. Ta gaiñentzekuak ahal zuna in ta. Ta gero, zea, neskakin izaten zan, neskak'e bildu bakoitzai bana, ta bi pieza dantza in, ta bukatzen zan. Ta geo atsaldian'e dantza-soka iten zan berriz.

24. Adunako festak abuztuan

- **Erref:** ADU-006/029
- **Iraupena:** 0:03:33. **Hasi:** 01:02:07. **Bukatu:** 01:05:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

<p>Adunako festak abuztuko Ama Birjinaren inguruan izaten ziren. Gauean oilasko jatea egiten zuten. Egun horietako gastua mutilek ordaindu behar izaten zuten. Udaletxeak lehenengo bi egunetako gastuak ordaintzen zituen. Festak abuztuko Ama Birjinaren inguruan izaten ziren. Ttunttuna eta filarmonika ere izaten ziren. Soltean egiten zuten dantza. Apaizak baltsean ibiltzea debekatzen zuen.</p>

Transkripzioa

- Ta gero, osea, hala bukatzen zan dantza-soka ta oillasko jokubana. Ta gabian, zea, oillasko jatia.

- Mutillak noski.

- Bai. Ta gero besten batzuk'e hola, tarte jatea eo jun nahi zuenak o igual izaten zan.

- Ondo pasako zenuen egun hartan.

- Ta gero, izaten zan, gaiñea, oillasko joku eguneko gastuba dena in bihar izaten zun mutillak. Ta hurrungo eguneko, beno, hurrungo jaiyeko zea're, festa're, mutillak soiñuba-ta pagatu bihar izaten zuen.

- Ordun oillasko...

- Aiuntamentubak iten zun aurreneko eguna, ta bigarrena, ta hirugarrena, ta gero jaiyeko repetiziyua mutillak iten zuen.

- Hoi nola izaten zan? tokatzen zan egunen, ze, ze, ze egunetan iten zan festa Adunan?

- Beti "quince de agosto" ta hoi tokatze zan egunian. Ta gero hiru egun segidan.

- Hamaseia ta...

- Osea, hamasei ta hamazazpi ta gero jaiya.
 - "Domeka"-eo esaten zitzaion jai horri?
 - Hemen "igandia" o "jaiya" esate... "domeka"ik guk ez genun esaten; "igandia" o bestela "jaiya".
 - Ta jai hartan ze iten zan ba?
 - Osea, orkestina jartzen zan, o bestela... Beno, orkestina geroxego hasi zan; lehenbizigo izaten zan bertako soiñu jotzaille bat ona bazan, Rafael Bereziartua, oso ona, ta harek bakarrik jotzen zun filarmonika haundiya, ta festa harekin iten zan jaiyian. Ta bestetan, berriz, izaten zan ttunttuna, deskansoko garaian, ta gaiñuntzian gero filarmonika.
 - Ta ordun suelton iten zenuen dantza o balsen ta're bai?
 - Ez, ez, ordun sueltuan dena. Baiño aspaldiko gauza esaten ai naiz! Konparazio batea, "cincuenta y cuatro"tik hasi ta... ta ordun zea izaten zan, dena sueltuan.
 - Baltsen pekatua urdun'e.
 - Bai, bai. Gaiñea, apaizak-eta ordun galazi iten zuela ta... Gaiñea, illundu arte izaten zan; illundu ezkeo ya beatzitan eo, ez dakit hamarretan bukatzen zan. Osea, illundu arte, gero bukatu iten zan festa. Ta ordun ez zan izaten gau festik eta ezerre. Baiño hasi're garaiz, konparazio batea, bostak eo seitan eo hasita, eunez.
 - Bezperak izaten zian ordun?
 - Elizan?
 - Bai.
 - Bai.
 - Bezperatetik atera ta korrika dantzaa?
 - Bai, baiño bezpereta juten zan jendia, hola hamahiru bat urte arte o, handik atzea ez e. Gu're, konparazio batea, hamahiru bat urte arte o juten giñen bezperetaa, baiño gero handik aurea ez.
 - Ordun festak atsalde guztin izaten zian.

25. Zizurkilera jai arratsaldeetan

- **Erref:** ADU-006/030
- **Iraupena:** 0:02:22. **Hasi:** 01:05:40. **Bukatu:** 01:08:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Aisia » Jai-giroa » Beste toki batzuetara jaietara
- Aisia » Taberna giroa

Laburpena:

<p>Adunan bi taberna zeuden, baina garai haietan ez zegoen tabernarako ohiturarik. Festetan eta horrelakotan joaten ziren tabernara. Igandetan Pasusenera joaten ziren, Zizurkilgo Elbarrena auzoan dagoen tabernara. Beranduago Hernanira edo Tolosara ere joaten ziren.</p>

Transkripzioa

- Ta ordun, uain bezela, tabernatan-ta ibiltzen al ziñaten?
 - Ordun bi taberna bazian Adunan, baiño ez zan tabernako ohitturik. Pelotan eo... A, festetakuan bai, festetan tabernata juten zan jendia. Baiño, bestela, taberna uain bezela-ta ez zan ohitturik.
 - Festetan bakarrik sartzen ziñaten taberna zuek?
 - Beno, Adunaa're ez giñan juten e, bestela. Zeatik eze elizaa're Sorabilla juten giñan. Ta jaitan-o hola, berriz, hasi giñan Pasusenian o zean,

Zizurkilko Elbarrena barriyuan, soiñuba jotzen zuen jaiyian-ta ta're, ta horrea ta. Ta, gañuntzian, festak nun zian, harea: Sanixteban ta Sorabilla ta Billabona ta Andoain ta... dena hola inguruko festeta, Astiasu ta. Zizurkillea ez genun ohitturik, Zizurkillen ta Adunan denboa berian izaten baitia.

- Baiño jai atsaldetan bai Zizurkillea?

- Ez, ez, Zizurkillea ez.

- Jai atsaldetako soiñua ez, Elbarrena?

- A, harea bai.

- Fama zuen haiek, ezta?

- E?

- Jai atsaldetako soiñu-jotze haiek fama zuela Zizurkillen.

- Parte izaten zan udazkenetik hasi ta negun, ta ordun harea biltzen giñan denak, hemen inguruko jendia ta. Ta behin gero ezkeo, berriz, ba, Hernani ta. Gazte... gaztetan juten giñan horrea, soldaduska arte o, baiño gero Hernania ta, o Tolosa. Hoitan iten zan, osea, negun-ta're jendia, inguru herri guztik biltzen zian Tolosa. Ta hemen behe aldekuak, berriz, Hernania, o Ollolume. Ta horrea juten giñen.

- Han ibiliko ziñaten neskei beira, ez? Aber ya ezkontzeko planak inda ta...

- Beira baiño dantzaa junda ta... dantzan ibili.

26. Neskak ez zuten baserrira ezkondu nahi; orain baserriko lana erraztu da

- **Erref:** ADU-006/031
- **Iraupena:** 0:04:33. **Hasi:** 01:08:02. **Bukatu:** 01:12:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Gaztetan baserritarrak zirenez neska bilatzerakoan zailtasunak zituzten, neskek ez zutelako baserrira ezkondu nahi. Orain baserrietako bizimodua aldatu egin da eta lana errazagoa da. Baserrira baserrian jaiotakoak bakarrik ezkontzen ziren eta haiek ere kalea nahiago zuten. Joxeren arrebak ere ez dute baserrira ezkondu nahi izan.

27. Emakumeak puntuak lortzen zituzten umeak izateagatik

- **Erref:** ADU-006/034
- **Iraupena:** 0:05:00. **Hasi:** 01:19:10. **Bukatu:** 01:24:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Politika » Politika eta Franco
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

<p>Lehen emakumeak ezkondu ondoren gutxi joaten ziren lanera. Puntuen sistema zegoen eta hura azaltzen du. Emakumeek puntuak lortzen zituzten umeak izateagatik eta horrela lanean baino gehiago irabazten zuten.

Puntuena Francok familia ugarien alde egindako lege baten arabeko sistema zen. Jornala lanera joan gabe lortzen zuten. Gero puntuen sistema gutxitzen joan zen eta azkenean kendu egin zuten.</p>

28. Inguruko herrietan euskaraz berdintsu hitz egiten dute

- **Erref:** ADU-006/035
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 01:24:10. **Bukatu:** 01:26:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara
- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

Andoainen eta Aduna euskaraz berdintsu hitz egiten da. Tolosan ere ez dago diferentziarik, ezta Usurbilen ere. Nafarroa aldera aldatzen da hizkera.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-03-21

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com